

EUROOPAN
TILINTARKASTUS
TUOMIOISTUIN

Kertomus biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2017

sekä yhteisyrityksen vastaus

SISÄLLYS

	Kohta
Johdanto	1 - 10
Biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen perustaminen	1 - 2
Hallinto ja ohjaus	3 - 5
Tavoitteet	6
Resurssit	7 - 9
Komission laatima arviointi	10
Lausunnot	11 - 23
Lausunto tilien luotettavuudesta	12
Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta	13
Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta	14
Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet	15 - 17
Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä	18 - 23
Talousarvio- ja varainhallinto	24 - 30
Varainhoitovuoden 2017 talousarvion toteuttaminen	24
Monivuotisen talousarvion toteuttaminen Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteydessä	25 - 30
Sisäiset kontrollit	31 - 35
Sisäisen valvonnan kehys	31 - 34
Vuoden 2016 ehdotuspyyntömenettely	35
Muut asiat	36
Teollisuutta edustavien osakkaiden osuuksista koituva vipuvaikutus	36
Komission laatimaa arviointia koskevat tiedot	37 - 38

Yhteisyrityksen vastaus

JOHDANTO

Biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen perustaminen

1. Biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyritys (BBI) perustettiin Brysseliin toukokuussa 2014¹ kymmeneksi vuodeksi, ja se alkoi toimia itsenäisesti 26. lokakuuta 2015.
2. BBI-yhteisyritys on julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuteen perustuva, biopohjaisilla teollisuudenaloilla toimiva elin. Yhteisyrityksen perustajaosakkaat ovat Euroopan unioni (EU), jota edustaa komissio, ja teolliset kumppanit, joita edustaa biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymä (BIC).

Hallinto ja ohjaus

3. Yhteisyrityksen hallintorakenteeseen kuuluvat hallintoneuvosto, toimitusjohtaja, tieteellinen komitea ja valtioiden edustajien ryhmä.
4. Hallintoneuvoston kokoonpano on seuraava: viisi komission edustajaa unionin puolesta ja viisi muiden osakkaiden kuin unionin edustajaa, joista vähintään yhden olisi oltava pienten ja keski suurten yritysten (pk-yritykset) edustaja. Hallintoneuvostolla on yleinen vastuu yhteisyrityksen strategisista suuntauksista ja toiminnasta, ja se valvoo yhteisyrityksen toimien toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa yhteisyrityksen päivittäisestä johtamisesta.
5. Tieteellinen komitea ja valtioiden edustajien ryhmä ovat neuvoa-antavia elimiä. Tieteellinen komitea antaa neuvoja siitä, mitä tieteellisiä painotuksia olisi käsiteltävä yhteisyrityksen vuotuisissa työsuunnitelmissa. Valtioiden edustajien ryhmä antaa lausuntoja strategiasta ja tavoitteiden saavuttamisesta.

¹ Neuvoston asetus (EU) N:o 560/2014, annettu 6 päivänä toukokuuta 2014, biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen perustamisesta (EUVL L 169, 7.6.2014, s. 130).

Tavoitteet

6. Yhteisyrityksen tavoitteena on toteuttaa Euroopassa tutkimus- ja innovointitoimien ohjelma sellaisten uusiutuvien biologisten resurssien, joita voidaan käyttää biopohjaisten materiaalien valmistuksessa, saatavuuden kartoittamiseksi ja siten tukea kestävien biopohjaisten teollisuudenalojen arvoketjujen syntymistä. Nämä toimet olisi toteutettava sidosryhmien välisellä yhteistyöllä koko biopohjaisten teollisuudenalojen arvoketjun laajuudelta aina alkutuotannosta ja jalostusteollisuudesta tuotemerkkeihin, pk-yrityksiin, tutkimus- ja teknologiakeskuksiin sekä yliopistoihin.

Resurssit

7. EU osallistuu BBI-yhteisyrityksen toimintakuluihin enintään 975 miljoonalla eurolla. Määrä rahoitetaan Horisontti 2020 -puiteohjelmasta². Teollisuutta edustavien yhteisyrityksen osakkaiden odotetaan antavan yhteisyrityksen käyttöön ainakin 2 730 miljoonaa euroa yhteisyrityksen elinkaaren aikana³. Tästä määrästä teollisuutta edustavien osakkaiden on osoitettava vähintään 182,5 miljoonan euron verran käteissuorituksia yhteisyrityksen operatiiviseen toimintaan ja käytettävä vähintään 1 755 miljoonaa euroa BBI-yhteisyrityksen työsuunnitelmaan kuulumattomien täydentävien toimien toteuttamiseen⁴.
8. BBI-yhteisyrityksen hallinnolliset kulut eivät saa olla yli 58,5 miljoonaa euroa ja ne katetaan rahoitusosuuksilla, jotka jaetaan tasan vuosittain unionin ja teollisuutta edustavien osakkaiden kesken⁵.

² Asetus (EU) N:o 560/2014, 3 artiklan 1 kohta.

³ Asetus (EU) N:o 560/2014, 4 artiklan 1 kohta.

⁴ Asetuksen (EU) N:o 560/2014 4 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan täydentävät toimet ovat luontoissuorituksia toimiin, jotka eivät kuulu yhteisyrityksen työsuunnitelmaan eivätkä sen talousarvioon mutta joilla tuetaan BBI-aloitteen tavoitteita. Asetuksen 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti riippumaton ulkoinen tilintarkastaja varmentaa täydentävien toimien kustannukset, joita yhteisyritys, tilintarkastustuomioistuin tai jokin muu unionin elin eivät tarkasta.

⁵ BBI-yhteisyrityksen yhtiöjärjestyksen 12 artiklan 2 kohta (asetus (EU) N:o 560/2014, liite I).

9. Vuonna 2017 BBI-yhteisyrityksen lopullinen talousarvio oli 91,6 miljoonaa euroa (2016: 66 miljoonaa euroa). Yhteisyrityksen henkilöstön määrä oli 31. joulukuuta 2017 yhteensä 20 (2016: 20)⁶.

Komission laatima arviointi

10. Komissio sai kesäkuussa 2017 päätökseen väliarvioinnin yhteisyrityksen toimista, minkä jälkeen yhteisyritys laati toimintasuunnitelman toteuttaakseen arvioinneissa annetut suositukset. Siksi tilintarkastustuomioistuin sisällyttää kertomukseensa osion, jossa käsitellään väliarviointiin perustuvaa yhteisyrityksen toimintasuunnitelmaa. Osio on laadittu ainoastaan tiedotustarkoituksessa, eikä se ole osa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuntoa tai huomautuksia.

LAUSUNNOT

11. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut
- a) yhteisyrityksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁷ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁸ 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
 - b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Lausunto tilien luotettavuudesta

12. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että yhteisyrityksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2017 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot yhteisyrityksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2017 sekä toimien tuloksista,

⁶ BBI-yhteisyrityksestä ja sen toiminnasta on saatavissa lisätietoa yhteisyrityksen verkkosivustolla osoitteessa: <https://www.bbi-europe.eu>

⁷ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁸ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat ja talousarvion liitetiedot.

rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta yhteisyrityksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

13. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

14. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2017 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

15. Toimiva johto vastaa SEUT:n 310–325 artiklan ja yhteisyrityksen varainhoitoasetuksen mukaisesti tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksytyjen julkisen sektorin tilinpäätösstandardien pohjalta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tähän velvollisuuteen kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäisen valvonnan järjestelmä, jonka pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä. Toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat niitä sääntelevien normien mukaisia. Yhteisyrityksen toimiva johto on viime kädessä vastuussa tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

16. Kun toimiva johto laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida yhteisyrityksen kykyä jatkaa toimintaansa. Toimivan johdon on tuotava tarvittaessa esiin toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta.

17. Hallintoelinten vastuulla on valvoa organisaation tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

18. Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko yhteisyrityksen tilinpäätöksessä olennaisia virheellisyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisydet ja noudattamatta jättämiset. Virheellisydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

19. Tarkastuksessa suoritetaan toimenpiteitä, joiden avulla hankitaan tarkastusevidenssiä tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tarkastajan harkintaan ja arvioon siitä, kuinka suuri on riski, että petoksista tai virheistä johtuen tilinpäätökseen sisältyy olennaisia virheellisyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Näitä riskejä arvioidessaan tarkastaja arvioi sisäisiä kontroleja, jotka ovat relevantteja tilinpäätöksen laatimisen ja sen oikein esittämisen sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden kannalta. Tämän pohjalta tarkastaja suunnittelee olosuhteisiin nähden asianmukaiset tarkastustoimenpiteet, mutta tarkoituksena ei ole esittää lausuntoa sisäisten kontrollien vaikuttavuudesta. Tarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuuden ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilien yleisen esittämistavan arvioiminen.

20. Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta saadun tuen ja arvioi menettelyt, joilla yhteisyritys kerää palkkioita ja muita tuloja.

21. Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Tarkastus kattaa ennakkomaksuja lukuun ottamatta kaikentyyppiset (myös omaisuserien hankintaan liittyvät) maksut siinä vaiheessa, kun maksu on suoritettu.

22. EU:n varainhoitoasetuksen 208 artiklan 4 kohdassa säädetyn mukaisesti⁹ tilintarkastustuomioistuin on tätä kertomusta ja tarkastuslausuntoja laatiessaan ottanut huomioon riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan yhteisyrityksen tilien osalta suorittaman tarkastustyön.

23. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoja kyseenalaiseksi.

TALOUSARVIO- JA VARAINHALLINTO

Varainhoitovuoden 2017 talousarvion toteuttaminen

24. Varainhoitovuoden 2017 lopulliseen talousarvioon sisältyi 92,9 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 91,6 miljoonaa euroa maksumäärärahoja. Maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 97 prosenttia ja maksumäärärahojen käyttöaste 95 prosenttia. Suurin osa yhteisyrityksen käyttämistä maksumäärärahoista suunnattiin vuoden 2016 ehdotuspyyntöjen seurauksena tehtyjen avustussopimusten ennakkorahoitukseen.

Monivuotisen talousarvion toteuttaminen Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteydessä

25. EU suoritti vuoden 2017 loppuun mennessä kaikkiaan 150,7 miljoonan euron käteissuoritukset enintään 975 miljoonan euron määrästä, joka myönnettiin BBI-yhteisyritykselle sen elinkaaren ajaksi.

26. Teollisuutta edustavilla osakkailla ei ole veloitetta osoittaa luontoissuorituksina tiettyä vähimmäismäärää BBI-yhteisyrityksen toimiin. Vuoden 2017 lopussa teollisuutta edustavat osakkaat olivat raportoineet 26 miljoonan euron luontoissuorituksista operatiiviseen toimintaan. BBI-yhteisyrityksen toimitusjohtaja ei ollut vielä validoinut tätä määrää. Lisäksi hallintoneuvosto oli validoinut 5,8 miljoonan euron verran hallinnollisiin menoihin tarkoitettuja teollisuutta edustavien osakkaiden käteissuorituksia.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

27. Vuoden 2017 loppuun mennessä teollisuutta edustavat osakkaat olivat suorittaneet vain 0,8 miljoonan euron käteissuoritukset vähintään 182,5 miljoonan euron määrästä, jolla on tarkoitus kattaa yhteisyrityksen toimintakustannuksia sen elinkaaren aikana. Komissio (tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto) keskeytti sen vuoksi käteissuoritusten maksun yhteisyritykselle 50 miljoonan euron osalta. Komissio pani helmikuussa 2017 vireille muutoksen yhteisyrityksen perustamisasetukseen¹⁰ tarkoituksenaan mahdollistaa se, että teollisuutta edustavat osakkaat voisivat tehdä myös hankekohtaisia käteissuorituksia. Tästä huolimatta on olemassa suuri riski, että teollisuutta edustavat osakkaat eivät saavuta vähimmäismäärää toimintakustannuksiin suunnattuja käteissuorituksia ennen BBI-ohjelman loppua.

28. Yhteisyrityksen työohjelmaan kuulumattomia täydentäviä toimia koskevista teollisuutta edustavien osakkaiden vähintään 1 755 miljoonan euron rahoitusosuuksista oli vuoden 2017 loppuun mennessä raportoitu ja todennettu 663,6 miljoonan euron määrä (39 prosenttia). Tilintarkastustuomioistuimella ei kuitenkaan ole valtuuksia tarkastaa täydentäviin toimiin osoitettuja osakkaiden luontoissuorituksia, joten se ei voi antaa lausuntoa niiden luonteesta, laadusta tai määrästä.

29. Teollisuutta edustavien osakkaiden kokonaisrahoitusosuudet olivat näin ollen vuoden 2017 loppuun mennessä 670,2 miljoonaa euroa (josta lähes 100 prosenttia osoitettiin täydentäviin toimiin). EU:n käteissuoritukset olivat puolestaan 150,7 miljoonaa euroa (ks. myös kohta 36).

¹⁰ Neuvoston asetus (EU) N:o 2018/121, annettu 23. tammikuuta 2018 biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 560/2014 muuttamisesta. (EUVL L 22, 26.1.2018, s. 1)

30. Yhteisyritys oli sitonut sille osoitetusta 1 186,75 miljoonan euron¹¹ suuruisesta operatiivisten ja hallinnollisten määrärahojen enimmäismäärästä vuoden 2017 loppuun mennessä 509,8 miljoonaa euroa ja suorittanut maksuja 172,2 miljoonaa euroa.

SISÄISET KONTROLLIT

Sisäisen valvonnan kehys

31. Yhteisyritys on ottanut käyttöön luotettavat rahoitusta ja operatiivista toimintaa koskeviin asiakirjatarkastuksiin perustuvat ennakkotarkastusmenettelyt. Vuoden 2017 lopun tilanteesta havaittiin, että tärkeimmät sisäisen valvonnan standardit oli pantu enimmiltä osin täytäntöön. Vuonna 2018 on pantava täysimääräisesti täytäntöön vielä joitakin standardeja, kuten sisäisen valvonnan standardit 8 (prosessit ja menettelyt), 10 (toiminnan jatkuvuus) ja 11 (asiakirjahallinto).

32. Komission yhteinen tarkastus on vastuussa Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeisiin liittyvien kuluilmoitusten jälkitarkastuksesta. Yhteisyritys käynnisti vuonna 2017 yhdessä tutkimuksen ja innovoinnin pääosaston yhteisen tarkastuksen kanssa Horisontti 2020 -puiteohjelman välimaksuihin liittyvistä kuluilmoituksista satunnaisesti poimitun otoksen ensimmäisen jälkitarkastuksen. Tarkastuksen tuloksista raportoidaan kuitenkin vasta yhteisyrityksen vuoden 2018 toimintakertomuksessa.

33. Tarkastustulokset pohjautuvat yhteisyrityksen sisäisen valvonnan järjestelmän arviointiin sekä tulojen, maksujen, avustusten ja hankintojen tapahtumatarkastukseen. Tilintarkastustuomioistuin sai näiden tarkastustulosten ansiosta kohtuullisen varmuuden siitä, että yhteisyrityksen kokonaisjäännösvirhetaso ei ole olennainen.

¹¹ Tämä määrä sisältää enimmäismäärän EU:n yhteisyrityksen toiminta- ja hallintokuluihin suunnattuja käteissuorituksia (975 miljoonaa euroa) ja teollisuutta edustavien osakkaiden käteissuoritukset yhteisyrityksen hallinnollisiin (29,25 miljoonaa euroa) ja toiminnallisiin kustannuksiin (182,5 miljoonaa euroa). Näihin määriin eivät sisälly teollisuutta edustavien osakkaiden yhteisyrityksen toiminnallisiin kustannuksiin osoittamat hankekohtaiset käteissuoritukset.

34. Vuoden 2017 lopussa komission yhteisten Horisontti 2020 -avustusten hallinnointi- ja seurantavälineiden kohdalla ei ollut vielä saatu päätökseen kehitystyötä, joka on tarpeen erityisesti yhteisyrityksen luontoissuoritusten käsittelemiseksi.

Vuoden 2016 ehdotuspyyntömenettely

35. Vuoden 2016 ehdotuspyyntömenettelyn tulokset kattoivat melko suppeasti tutkimuksen ja innovoinnin toimien aihealueita. Tutkimuksen ja innovoinnin toimien kokonaistalousarvio oli 50 miljoonaa euroa ja siihen kuului 12 aihealuetta, joista jokainen oli suunniteltu vastaamaan tiettyihin arvoketjun demonstroinnissa ja toteutuksessa esiin tulleisiin haasteisiin. Kaikki tukikelpoiset ehdotukset oli arvioitu Horisontti 2020 -ohjelman arviointiperusteiden mukaisesti ja asetettu yhteisrahoitusta varten paremmuusjärjestykseen yleisen budjettikohdan asettamissa rajoissa. Suurin osa avustusbudjetista kului kuitenkin kolmeen kuudesta rahoitettavasta aihealueesta, kun taas kuutta tutkimuksen ja innovoinnin toimien aihealuetta yhteisyritys ei pystynyt rahoittamaan ollenkaan, vaikka neljään niistä sillä oli osarahoitukseen oikeuttavia ehdotuksia. Yhteisyrityksen olisi harkittava ehdotusten määrän rajoittamista aihealueittain määrittämällä pyynnön yhteydessä alustava talousarvio aihealuetta kohti. Näin varmistettaisiin, että tärkeimmät arvoketjujen aihealueet tulevat käsitellyiksi sopivan laajasti.

MUUT ASIAT

Teollisuutta edustavien osakkaiden osuuksista koitua vipuvaikutus

36. Yksi yhteisyrityksen päätavoitteista on koota maksuosuuksia toiminta-alansa teollisuutta edustavilta osakkailta¹². Operatiivisen toiminnan ja täydentävien toimien vipuvaikutuskerroin on vähintään 2,8¹³. Yhteisyrityksen perustamisasetuksessa ei

¹² Asetuksen (EU) N:o 560/2014 johdanto-osan 3 kappaleessa todetaan, että kumppanuuden olisi perustuttava kaikkien kumppanien tasapainoiseen rahoitusosuuteen.

¹³ Teollisuutta edustavien osakkaiden yhteisyrityksen operatiivisiin ja täydentäviin toimiin osoittamien vähimmäisosuuksien kokonaismäärä (2 730 miljoonaa euroa) jaettuna EU:n yhteisyritykselle myöntämän käteissuorituksen enimmäismäärällä (975 miljoonaa euroa).

kuitenkaan veloiteta teollisuutta edustavia osakkaita osoittamaan yhteisyrityksen operatiiviseen toimintaan ainakin tietyn vähimmäismäärän verran luontoissuorituksia¹⁴. Operatiivisiin toimiin tarkoitettujen luontoissuoritusten vipuvaikutuskertoimen vähimmäismäärää ei niin ollen ole mahdollista määrittää. Tilintarkastustuomioistuimella ei ole valtuuksia tarkastaa täydentäviin toimiin osoitettuja luontoissuorituksia, joten se ei voi antaa lausuntoa niiden luonteesta, laadusta tai tosiasiallisuudesta¹⁵.

KOMISSION LAATIMAA ARVIOINTIA KOSKEVAT TIEDOT

37. Komission väliarviointi¹⁶ BBI-yhteisyrityksen toimista kattoi vuodet 2014–2016. Arviointi laadittiin riippumattomien asiantuntijoiden avustuksella BBI-yhteisyritystä koskevan neuvoston asetuksen mukaisesti¹⁷. Arvioinnissa käsiteltiin yhteisyrityksen tuloksellisuutta relevanssin, tehokkuuden, vaikuttavuuden, johdonmukaisuuden ja EU:n tason lisäarvon näkökulmasta. Lisäksi käsiteltiin avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Arvioinnin tulokset oli otettu huomioon raportissa, jonka komissio lähetti Euroopan parlamentille ja neuvostolle lokakuussa 2017¹⁸.

¹⁴ Asetuksen (EU) N:o 560/2014 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa täsmennetään, että teollisuus- ja tutkimusryhmittymiä edustavien osakkaiden olisi yhteisyrityksen elinkaaren aikana suoritettava rahoitusosuus, joka on yhteensä vähintään 2 730 miljoonaa euroa. Tästä määrästä vähintään 1 755 miljoonan euron olisi koostuttava kuluista, jotka ovat aiheutuneet niille yhteisyrityksen työsuunnitelmaan kuulumattomien täydentävien toimien toteuttamisesta. Mainitun asetuksen liitteenä olevan yhteisyrityksen yhtiöjärjestyksen 12 artiklan 4 kohdassa todetaan lisäksi, että teollisuutta edustavien osakkaiden on osoitettava vähintään 182,5 miljoonaa euroa rahoitusosuuksiensa (käteissuoritusten) kokonaismäärästä yhteisyrityksen toiminnallisiin kustannuksiin.

¹⁵ Asetuksen (EU) N:o 560/2014 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti yhteisyrityksen nimittämä riippumaton ulkoinen tilintarkastaja varmentaa täydentävistä toimista aiheutuvat kustannukset. Sen sijaan yhteisyritys tai unionin elin eivät tarkasta täydentävistä toimista aiheutuneita kustannuksia.

¹⁶ *Interim evaluation of the BBI Joint Undertaking (2014–2016) operating under Horizon 2020*. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/bbi.pdf>

¹⁷ Yhteisyritystä koskeva neuvoston asetus (EU) N:o 560/2014, 11 artikla.

¹⁸ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja. *Interim Evaluation of the Joint Undertakings operating under Horizon 2020* {SWD(2017) 339 final}.

38. Yhteisyritys laati vastauksena arvioijien antamiin suosituksiin¹⁹ toimintasuunnitelman, jonka yhteisyrityksen hallintoneuvosto vahvisti maaliskuussa 2018²⁰. Yhteisyritys pitkälti hyväksyy suositukset ja on jo aloittanut joidenkin toimien täytäntöönpanon²¹, joilla korjataan suurimpia väliarvioinnin esiin nostamia ongelmia. Toimintasuunnitelman mukaan suurin osa suositusten perusteella tehtävistä toimista pannaan täytäntöön vuosina 2018 ja 2019.

¹⁹ Väliarviointiin sisältyivät esimerkiksi seuraavat suositukset: EU-13-jäsenvaltioiden osallistumisen lisääminen; koulutus- ja tutkimuslaitosten osallistumisen lisääminen; kaikkien biotalouden lisäämistä koskevien EU:n aloitteiden koordinoinnin parantaminen; laajempia ja pitempiäaikaisia hyötyjä tuottaviin aihealueisiin panostaminen; yksityisen sektorin sitoutumisen lisääminen ja vahvistaminen sekä sellaisten kertomusten tuottaminen, joista ilmenee kattavasti BBI-yhteisyritykselle tähän mennessä tosiasiallisesti suoritettut yksityiset ja julkiset maksuosuudet; edistyksen seuraaminen vuosittain vertailemalla odotettuja ja saavutettuja tuloksia BBI-yhteisyrityksen keskeisiä tulosindikaattoreita käyttäen; biopohjaisten aloitteiden edistäminen edelleen parantamalla koordinointi- ja tukitoimia.

²⁰ Toimintasuunnitelma laadittiin tiiviissä yhteistyössä biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymän (BIC) ja Euroopan komission kanssa.

²¹ Yhteisyrityksen toimintasuunnitelma sisältää esimerkiksi seuraavat täytäntöön pantavat toimet: uusia toimijoita sisältävien arvoketjujen edistäminen; EU:n jäsenvaltioiden kannustaminen kehittämään edelleen kansallisia ja alueellisia biotalousstrategioita; hankkeiden tulosten valvominen ja analysoiminen, jotta niitä voidaan hyödyntää paremmin tulevissa hankkeissa; teollisuuden rahoitusosuuksien ja luontoissuorituksien mahdollisimman laaja hyödyntäminen; sen varmistaminen, että vuotuinen toimintakertomus osoittaa yksityiskohtaisesti yksityisen sektorin luontoissuorituksilla rahoitettavan operatiivisen toiminnan ja täydentävien toimien raportoinnin ja varmentamisen vaikuttavuuden; toimien koordinointi Euroopan komission kanssa, jotta kyetään edistämään täydentävyyttä ja välttämään päällekkäisyyksiä.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Neven Matesin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 2. lokakuuta 2018 pitämässään kokouksessa.

*Tilintarkastustuomioistuimen
puolesta*

Klaus-Heiner LEHNE
Presidentti

YHTEISYRITYKSEN VASTAUS

Viitaten tilintarkastustuomioistuimen huomautusten kappalenumeroin:

27. Ongelma, joka koskee ainoastaan ohjelmatasolla suoritettavia rahoitusosuuksia, on ollut hyvin tiedossa aloitteen alusta lähtien. Tämä johtuu teollisuuden yhteistyökumppanien esille tuomasta huolesta (joka koskee avoimien ehdotuspyyntöjen kautta ohjelmatasolla suoritettavia rahoitusosuuksia). Tämän johdosta BBI-yhteisyrittäjän hallintoneuvosto perusti toukokuussa 2016 työryhmän, joka koostui BIC:n, Euroopan komission ja BBI-yhteisyrittäjän ohjelmatoimiston jäsenistä. Euroopan komissio pani sen jälkeen vireille BBI-yhteisyrittäjän perustamisasetuksen muuttamisen, jotta yksityiset kumppanit voisivat tarjota rahoitusta myös hanketasolla. Koska muutos tuli voimaan vasta helmikuussa 2018, jolloin määräaika oli päättynyt neljässä seitsemästä vuoden 2020 loppuun saakka suunnitellusta ehdotuspyynnöstä, on vaarana, että BBI-ohjelman loppuun mennessä suoritettavien (käteis)rahoitusosuuksien vähimmäismäärä ei toteudu. Näin ollen BBI-yhteisyrittäjän hallintoneuvosto valtuutti vuonna 2018 rahoitustyöryhmän uudestaan ehdottamaan erilaisia skenaarioita suurimman mahdollisen määrän saavuttamiseksi.

35. BBI-yhteisyrittäjä selventää, että mahdollisuus asettaa tukikelpoiset ehdotukset paremmuusjärjestykseen ja osarahoittaa niitä yhteisen budjettikohdan rajoissa on Horisontti 2020 -puiteohjelman sääntöjen mukainen ja sitä sovelletaan laajasti koko puiteohjelmassa. BBI-yhteisyrittäjä panee merkille tilintarkastustuomioistuimen esittämän suosituksen, jonka mukaan ehdotusten määrää olisi rajoitettava kunkin aiheen osalta määrittelemällä ehdotuspyynnöissä aihekohtainen alustava talousarvio. BBI-yhteisyrittäjä harkitsee edelleen tällaista mahdollisuutta niiden tulevien ehdotuspyyntöjen suunnittelussa, joilla on määrä varmistaa BBI-aloitteen strategisen tutkimusohjelman paras mahdollinen toteutus.